

Quickscan natuurwaarden

Plangebied Valburgseweg 20 te Elst

April 2010

Rapportnummer: P09-0225

In opdracht van: Theo Driessen Holding

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Inhoud

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Doel	2
1.3	Leeswijzer	2
2	Onderzoek	3
2.1	Methode	3
2.2	Ligging en beschrijving plangebied	4
2.3	Bronnenonderzoek	6
2.4	Beschermde soorten	7
3	Effecten	10
3.1	Geplande ingreep	10
3.2	Effecten op beschermde soorten	10
3.3	Effecten op beschermde gebieden	11
3.4	Gedragscode	11
3.5	Mitigerende en compenserende maatregelen	11
4	Conclusie	13
	Literatuurlijst	14
	Bijlage 1 Toelichtende tabel	
	Bijlage 2 Wet en regelgeving	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In de toekomst vinden er in het onderzoeksgebied ruimtelijke ingrepen plaats. In het kader van de natuurwetgeving is het noodzakelijk inzicht te krijgen in de huidige natuurwaarden die in het plangebied aanwezig zijn. Hiermee kan worden voorkomen dat in strijd met de geldende natuurwetgeving gehandeld zal worden. In opdracht van Theo Driessen Holding heeft derhalve in maart een onderzoek plaatsgevonden in het plangebied.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming is hierbij de Flora- en faunawet (FFw) van belang, gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Deze rapportage beschrijft de (mogelijke) aanwezigheid van soorten die zijn opgenomen op de lijsten van beschermde flora en fauna in het kader van de Flora- en faunawet en Natura-2000 lijsten. Ook wordt bepaald op welke wijze en in welke mate de voorgenomen werkzaamheden invloed hebben op deze soorten. Op basis daarvan kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van de onderzoeksmethode, het plangebied en de aanwezigheid van beschermde soorten. De effecten van de geplande ingreep op beschermde natuurwaarden en mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen worden beschreven in hoofdstuk 3. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

2 Onderzoek

2.1 Methode

Als eerste heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle in het plangebied aanwezige biotopen zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het vóórkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn tevens directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten maar ook het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vervolgens vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen.

Aansluitend op het veldbezoek heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden, waarbij is gekeken naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Daarnaast is gebruikgemaakt van het Natuurloket¹ en diverse verspreidingsatlassen van soorten. De aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving en de ligging van Natuurbeschermingswet 1998 gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en de EHS in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 24 maart in de ochtend onder de volgende weersomstandigheden: bewolkt en zonnig, droog, zwakke wind en circa 10 graden Celsius.

---

¹ Het Natuurloket is een onafhankelijke informatiemakelaar, die gegevens over beschermde soorten toegankelijk maakt. Deze gegevens zijn afkomstig uit de databanken van gespecialiseerde organisaties, verenigd in de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna.

2.2 Ligging en beschrijving plangebied

Het onderzoeksgebied is gelegen in het centrum van Elst op de hoek van de wegen Valburgseweg en Kokkeland, zie figuur 1. De grenzen van het gebied worden gevormd door wegen en bebouwing met erven.

Figuur 1. Ligging van het onderzoeksgebied.

Het grootste deel van het onderzoeksgebied is thans in gebruik als bedrijfsterrein met kleinschalige bedrijven. Aan de westzijde is op de hoek een woonerf met bijbehorende tuin aanwezig. Aan de oostzijde bevindt zich eveneens een woning, deze staat thans leeg. Het is niet duidelijk of de bedrijfsgebouwen nog in gebruik zijn. Rond en tussen de bebouwing is verharding aanwezig welke voor een deel wordt benut als parkeerterrein. Nabij de woningen en op de erfgronden is enige beplanting in de vorm van bomen en struiken aanwezig. Er is geen oppervlaktewater aangetroffen, mogelijk bevindt zich in de tuin aan de westzijde een kleine vijver. Een en ander is zichtbaar in de foto-impressie.

Foto 1 en 2. Woonhuis met tuin aan de westzijde met aansluitende bedrijfsbebouwing en verharding.

Foto 3 en 4. Bedrijfsbebouwing en verharding gezien vanaf de Valburgseweg.

Foto 5 en 6. Woonhuis aan de oostzijde, voor- en achterkant.

Foto 7 en 8. Opgang van een van de bedrijfsgebouwen en een losse loods.

Foto 9 en 10. Noordzijde van een van de bedrijfsgebouwen gezien vanaf Kokkeland.

Figuur 2. Luchtfoto van het onderzoeksgebied.

2.3 Bronnenonderzoek

Gebieden

Natuurbeschermingswet 1998

Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van LNV blijkt dat het plangebied zich niet in of in de nabijheid van een Natura-2000 gebied, Wetland of Beschermd- of Staatsnatuurmonument bevindt.

Gebieden EHS

Zoals blijkt uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van LNV, maakt het plangebied geen deel uit van EHS-gebied. Dit blijkt ook uit de kaarten van de provinciale uitwerking van de EHS.

Soorten

Natuurloket

Het Natuurloket verstrekt informatie over het voorkomen van soorten per kilometerhok (kmhok). Binnen het kader van deze quickscan is het niet mogelijk om vast te stellen welke soorten per kmhok zijn weergegeven door het Natuurloket. De weergave van het Natuurloket is als indicatie benut voor de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten worden beschouwd.

Het plangebied bevindt zich in kmhok 186-436. Aangezien het plangebied slechts een gedeelte van deze kmhokken beslaat is het niet zeker dat de geregistreerde soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen het plangebied. De beschikbare gegevens zijn afkomstig uit de onderzoeksperiode 1980 t/m 2008. Binnen deze periode is het bewuste kmhok onderzocht op het voorkomen van soorten. Er is onderscheid gemaakt tussen niet, slecht, matig, redelijk en goed onderzocht. De beschikbare gegevens zijn weergegeven in de tabel in bijlage 1 en worden besproken in paragraaf 2.4.

Naast de bovenstaande bronnen zijn tevens gegevens gebruikt die afkomstig zijn van verschillende verspreidingsatlassen. Onder andere gegevens over vleermuizen, amfibieën, reptielen en vissen zijn uit dergelijke atlassen afkomstig.

2.4 Beschermde soorten

Flora

Uit de gegevens van het Natuurloket blijkt dat het betreffende kmhok goed is onderzocht op de groep vaatplanten, er zijn geen waarnemingen van beschermde soorten gedaan. Op waarneming.nl zijn geen waarnemingen van beschermde soorten beschikbaar. Uit de bevindingen van het veldbezoek blijkt dat er in het onderzoeksgebied, door het intensieve gebruik, geen geschikte biotopen voor het voorkomen van beschermde soorten planten aanwezig zijn.

Conclusie: Er komen geen beschermde plantensoorten voor in het onderzoeksgebied.

Vogels

Uit de gegevens van het Natuurloket blijkt dat de groep broedvogels slecht is onderzocht in het kmhok, er wordt melding gemaakt van één vogelsoort van FFlijst vogels en van de Rode Lijst. De groep watervogels is goed onderzocht, er zijn geen waarnemingen beschikbaar.

Uit het veldbezoek blijkt dat het gehele gebied door mussen wordt benut als onderdeel van hun leefgebied. Met name de beplanting, maar ook de beide woningen, worden door deze soort benut. Naast mus zijn ook individuen van houtduif en kauw waargenomen. Kauw benut de schoorsteen van het westelijke huis als broedgelegenheid. Behalve voor de genoemde soorten geldt dat het gebied met name voor cultuurvolgers zoals merel, vink, spreeuw en mees geschikt is.

Deze soorten kunnen de beplanting en bebouwing benutten als broedgelegenheid. De overige oppervlakte is voor deze soorten geschikt als foerageergebied. Mogelijk dat ook zwaluwen de bebouwing benutten, hiervan zijn echter geen sporen waargenomen.

Conclusie: Mogelijk benutten vogels (FFlijst vogels) de beplanting en bebouwing als broedgelegenheid. De overige oppervlakte is voor een aantal vogelsoorten geschikt als foerageergebied.

Zoogdieren

Uit de gegevens van het Natuurloket blijkt dat het kmhok slecht is onderzocht op de groep zoogdieren. Er wordt melding gemaakt van één soort van FFlijst 1, van één

soort van FFlijst 2/3 en van één soort van de Habitatrichtlijn. Er zijn op waarneming.nl geen waarnemingen van zoogdieren in de directe omgeving van het onderzoeksgebied.

Uit de bevindingen van het veldbezoek blijkt dat het onderzoeksgebied door de ligging temidden van de bebouwing en het intensieve gebruik voor het grootste deel van de grondgebonden zoogdieren ongeschikt is. Mogelijk benutten mol, egel en diverse soorten muizen het gebied als onderdeel van hun leefgebied. Voor grotere zoogdieren als konijn, haas en vos zijn geen geschikte biotopen aanwezig in het onderzoeksgebied.

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis en rosse vleermuis voorkomen in de omgeving van het onderzoeksgebied. Op basis van expert judgement is het aannemelijk dat de soorten laatvlieger, ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis eveneens in de omgeving van het gebied voorkomen. Uit het veldbezoek blijkt dat het gebied voor vleermuizen twee functies kan vervullen. Het gehele gebied is geschikt als foerageergebied (beide dwergvleermuizen, laatvlieger en grootoorvleermuis). De gebouwen, met name de beide woningen, zijn voor vleermuizen (beide dwergvleermuizen en laatvlieger) geschikt als verblijfsplaats.

Conclusie: Mogelijk benut een aantal grondgebonden soorten zoogdieren (FFlijst 1) het gebied als onderdeel van hun leefgebied. Voor vleermuizen (FFlijst 3) is het gebied geschikt als foerageergebied en de bebouwing als verblijfsplaats.

Reptielen en amfibieën

Uit de gegevens van het Natuurloket blijkt dat het kmhok niet is onderzocht op de groep reptielen. Het kmhok is slecht onderzocht op de groep amfibieën, er wordt melding gemaakt van één soort van FFlijst 1. Er zijn op waarneming.nl geen waarnemingen van amfibieën en reptielen in de omgeving. Uit de gegevens van het Ravon blijkt dat de soorten kamsalamander, kleine watersalamander, gewone pad, rugstreeppad, bruine kikker, poelkikker en bastaardkikker voorkomen in de omgeving van het onderzoeksgebied.

Uit de bevindingen van het veldbezoek blijkt dat het onderzoeksgebied door het intensive gebruik en de inrichting zeer beperkt geschikt is voor een klein aantal soorten amfibieën. Mogelijk benutten bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander het gebied, en dan met name de onverharde en onbebouwde delen, als landbiotoop. Indien in de tuin van de westelijke woning een vijver aanwezig is kan deze door de genoemde soorten worden benut als voortplantingsbiotoop. Voor streng beschermde soorten amfibieën en reptielen ontbreken de juiste biotopen, deze komen derhalve niet voor in het onderzoeksgebied.

Conclusie: Het gebied is geschikt als (marginaal) landbiotoop voor enkele soorten amfibieën (FFlijst 1). Mogelijk dat ook voortplanting van soorten van FFlijst 1 kan plaatsvinden in een tuinvijver. Voor reptielen zijn geen geschikte biotopen aanwezig.

Vlinders en libellen

Uit de gegevens van het Natuurloket blijkt dat het betreffende kmhok slecht is onderzocht op de groep vlinders en niet op de groep libellen. Er zijn geen waarnemingen van beschermde soorten gedaan.

Uit de bevindingen van het veldbezoek blijkt dat er in het onderzoeksgebied geen geschikte biotopen aanwezig zijn voor het voorkomen van beschermde soorten vlinders en libellen. Beschermde soorten benutten bijvoorbeeld structuurrijke heiden of krabbescheervegetaties als biotopen, deze zijn niet aanwezig in het onderzoeksgebied. Het is mogelijk dat een algemeen voorkomende, niet beschermde soort als koolwitje, dagpauwoog of lantaarntje het gebied benut als foerageergebied.

Conclusie: Er komen geen beschermde soorten vlinders of libellen voor in het onderzoeksgebied.

Mieren en kevers

Uit de gegevens van het Natuurloket blijkt dat het kmhok niet is onderzocht op de groepen mieren en kevers. Uit de bevindingen van het veldbezoek blijkt dat er in het onderzoeksgebied geen oude (naald) bossen of grote wateren aanwezig zijn welke door beschermde soorten mieren of kevers benut worden. Er komen dan ook geen beschermde soorten mieren en kevers voor in het onderzoeksgebied.

Conclusie: Er komen geen beschermde soorten mieren en kevers voor in het onderzoeksgebied.

Vissen

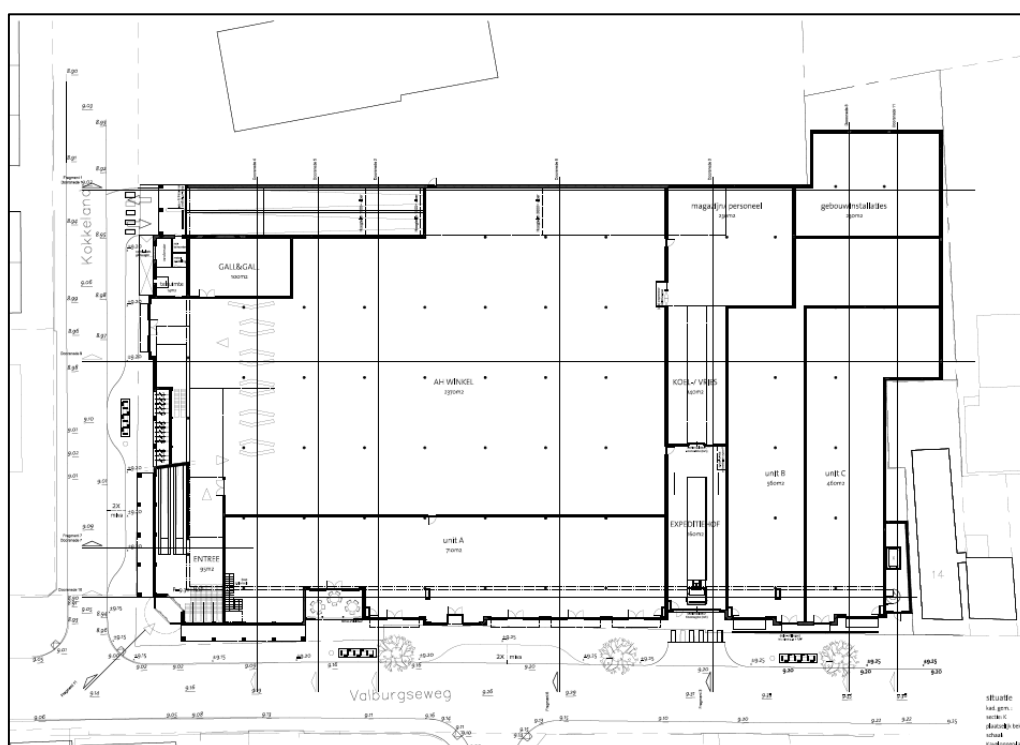
Uit de gegevens van het Natuurloket blijkt dat de groep vissen niet is onderzocht in het kmhok. Door het ontbreken van oppervlaktewater is het gebied ongeschikt voor het voorkomen van beschermde soorten vissen. Er is derhalve niet nader onderzocht welke vissoorten voorkomen in de directe omgeving. Beschermde soorten vissen komen niet voor in tuinvijvers wegens de beperkte afmetingen en het ontbreken van de gewenste habitateisen. Mocht er een tuinvijver aanwezig zijn, dan is deze ongeschikt voor het voorkomen van beschermde vissoorten.

Conclusie: Er komen geen beschermde soorten vissen voor in het onderzoeksgebied.

3 Effecten

3.1 Geplande ingreep

In de toekomst zal in het onderzoeksgebied een Albert Heijn met dagwinkels in één complex worden gerealiseerd evenals een woning. Parkeren vindt plaats op het dak. Naar verwachting verdwijnen alle aanwezige elementen (bebouwing, verharding en beplanting) uit het onderzoeksgebied. In figuur 3 is een schets van de toekomstige situatie weergegeven. Uit deze schets blijkt dat er aan de zuidzijde ruimte is voor de aanplant van enkele bomen. Daarnaast zal de noordoosthoek van het plangebied onverhard en onbebouwd blijven. Hier zijn mogelijkheden om enkele struiken en bomen aan te planten.

Figuur 3. Schets van de toekomstige situatie.

3.2 Effecten op beschermde soorten

Op basis van hetgeen beschreven in hoofdstuk 2 kan worden geconcludeerd dat (delen van) het plangebied mogelijk behoort tot het leefgebied van beschermde vogels, zoogdieren en amfibieën. In het onderstaande wordt per soortgroep beschreven welke effecten optreden.

Vogels

Mogelijk benutten een aantal vogelsoorten (FFlijst vogels) het gebied als foerageergebied en de beplanting en bebouwing als broedgelegenheid. In de toekomst vindt een functiewijziging plaats waardoor het gebied voor een aantal vogelsoorten minder geschikt wordt als foerageergebied. In de directe omgeving is

echter voldoende gelijksoortig foerageergebied aanwezig, de effecten zijn derhalve te verwaarlozen voor de meeste soorten.

Met betrekking tot broedgelegenheden geldt dat deze verloren gaan bij het verwijderen van beplanting en verharding. Omdat het onderzoeksgebied deel uit maakt van een uitgestreker gebied waarin voor vogels voldoende geschikte broedgelegenheden beschikbaar blijven, is het verlies hiervan verwaarloosbaar voor de ervan gebruik makende vogelsoorten.

Voor mus geldt dat deze territoriaal is en honkvast ten aanzien van zijn leefgebied. Tijdens het veldbezoek is geconstateerd dat de mussen in het onderzoeksgebied ook van de woningen en tuinen aan de zuidzijde van de Valburgseweg gebruik maken, evenals van het erf aan de oostzijde. De verwachting is dat deze soort dan ook geen grote negatieve effecten ondervindt van het verwijderen van de structuren in het onderzoeksgebied.

Zoogdieren

Mogelijk benut een klein aantal grondgebonden zoogdieren (FFlijst 1) het plangebied als leefgebied. Bij herinrichting van het plangebied vindt vernietiging van dit leefgebied plaats.

Met betrekking tot vleermuizen geldt dat er naar verwachting wel effecten optreden ten aanzien van aanwezig foerageergebied, er vindt herinrichting plaats. De omgeving biedt vleermuizen voldoende mogelijkheden tot foerageren en in de toekomst is het onderzoeksgebied eveneens geschikt als foerageergebied, de effecten zijn derhalve te verwaarlozen.

Met betrekking tot verblijfsplaatsen van vleermuizen geldt dat deze mogelijk in de bebouwing aanwezig zijn. De sloop hiervan heeft negatieve effecten op vleermuizen: verblijfsplaatsen komen te vervallen. Nader onderzoek dient uit te wijzen of daadwerkelijk verblijfsplaatsen aanwezig zijn. Naar aanleiding van dit onderzoek kunnen mogelijk optredende negatieve effecten worden vastgesteld.

Amfibieën

Mogelijk wordt het plangebied door een klein aantal soorten amfibieën (FFlijst 1) benut als landbiotoop (en mogelijk als voortplantingsbiotoop). Bij herinrichting van het plangebied vindt vernietiging van het land- (en voortplantings)biotoop plaats.

3.3 Effecten op beschermde gebieden

Er treden geen effecten op ten aanzien van Natura 2000-gebieden, Beschermde- of Staatsnatuurmonumenten of EHS-gebieden.

3.4 Gedragscode

Voor zover bekend maakt de opdrachtgever geen gebruik van de beschikbare en goedgekeurde gedragscodes, wettelijk gezien zijn dan ook de soorten van FFlijst 2 ontheffingsplichtig.

3.5 Mitigerende en compenserende maatregelen

Om te voorkomen dat het uitvoeren van de werkzaamheden of het aanpassen van de ruimtelijke situatie negatieve effecten heeft op de aanwezige beschermde soorten en daarmee strijdig is met de Flora- en faunawet, verdient het aanbeveling om maatregelen te treffen om mogelijke schade te voorkomen dan wel zoveel mogelijk te beperken; zogenaamde mitigerende en compenserende maatregelen.

Door een recente wijziging in de wetgeving is het voor soorten van de Habitatrichtlijn (b.v. vleermuizen) en voor vogels niet meer mogelijk een ontheffing te verkrijgen voor ruimtelijke inrichting of ontwikkelingen. Daarnaast geldt voor vogels dat een ontheffing in het kader van belang “dwingende reden groot openbaar belang” eveneens niet meer mogelijk is. Schade aan deze soorten dient voorkomen te worden om strijdig handelen met de wetgeving te voorkomen.

Vogels

Indien broedende vogels (FFlijst 2/3) aanwezig zijn, kunnen verstorende werkzaamheden als verwijdering van de beplanting en bebouwing niet plaatsvinden zonder hinder te veroorzaken. Wanneer er geen broedende vogels aanwezig zijn kunnen de werkzaamheden wel plaatsvinden. Door de beplanting en bebouwing vóór het broedseizoen voor vogels te verwijderen wordt voorkomen dat vogels er zullen gaan broeden. Indien zo gehandeld wordt dan treden er geen effecten op ten aanzien van vogels. Wanneer de werkzaamheden in het geheel plaats vinden buiten het broedseizoen worden geen nadelige effecten verwacht op vogels.

Ten aanzien van de mus geldt dat de verwachting is dat deze soort geen grote negatieve effecten ondervindt van het verwijderen van de structuren. Het verdient, gezien de honkvastheid van deze soort, echter wel aanbeveling in de toekomstige situatie groene structuren (hagen, bosjes) te realiseren.

Zoogdieren

Het is niet noodzakelijk om mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de zoogdiersoorten van FFlijst 1.

Ten aanzien van vleermuizen (FFlijst 3) geldt dat er naar verwachting geen effecten optreden ten aanzien van mogelijk aanwezige foerageergebieden. Onbekend is of effecten optreden aan verblijfsplaatsen van vleermuizen en of compensatie en mitigatie noodzakelijk is. Nader onderzoek in de daarvoor geschikte periode (april-juli met een piek in mei-juni) dient dit uit te wijzen.

Amfibieën

Het is niet noodzakelijk mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de amfibiesoorten van FFlijst 1.

Zorgplicht

Voor alle aanwezige flora en fauna geldt de zorgplicht ex art. 2 van de FFwet, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten. Op grond hiervan dient men zoveel als redelijkerwijs mogelijk is te handelen op een wijze waarop nadelige gevolgen voor flora en fauna kunnen worden voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk worden beperkt of ongedaan worden gemaakt.

4 Conclusie

In het plangebied komen mogelijk verschillende beschermde soorten voor die vermeld staan op de lijsten van de Flora- en faunawet.

Soorten van FFlijst 1

(Mogelijk) voorkomende grondgebonden zoogdieren en een aantal soorten amfibieën komen voor op FFlijst 1. Voor soorten van FFlijst 1 geldt een vrijstelling: bij het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen is het voor deze soorten niet noodzakelijk een ontheffing aan te vragen.

Soorten van FFlijst 3

Mogelijk voorkomende vogelsoorten staan vermeld op FFlijst vogels en zijn feitelijk ontheffingsplichtig. Indien de werkzaamheden echter worden uitgevoerd op de wijze zoals is beschreven in paragraaf 3.5, zullen geen nadelige effecten optreden ten aanzien van vogels en is het niet noodzakelijk een ontheffing aan te vragen.

Mogelijk in het onderzoeksgebied voorkomende vleermuizen staan vermeld op FFlijst 3 en zijn ontheffingsplichtig. Ten aanzien van foerageergebied geldt dat hieraan geen negatieve effecten optreden. Het is onbekend of verblijfsplaatsen aanwezig zijn en of er effecten optreden, nader onderzoek dient dit uit te wijzen. Onderzoek dient uitgevoerd te worden in de periode zoals aangegeven in paragraaf 3.5.

Concluderend kan gesteld worden dat:

- **nader onderzoek naar vleermuisverblijven uitgevoerd dient te worden,**
- **de aanbevelingen ten aanzien van vogels in acht genomen dienen te worden,**
- **de werkzaamheden voor de overige soortgroepen geen overtreding van de natuurwetgeving tot gevolg hebben.**

Literatuurlijst

- Creemers R. et al, *De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9*, Ravon, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis & European Invertebrate Survey, Nederland, Leiden 2009.
- Limpens, H. et al, *Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie*, KNNV Uitgeverij, Utrecht, 1997.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Brochure: *Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten*, 22 februari 2005.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, *Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen*, Den Haag 26 augustus 2009.

Geraadpleegde internetsites

- www.minlnv.nl
- www.gelderland.nl
- www.natuurloket.nl
- www.ravon.nl
- www.waarneming.nl

Bijlage 1 Toelichtende tabel soorten per kilometerhok

Rapportage voor kilometerhok X:186 / Y:436

Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels	Hrl*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten						goed	-	1991-2007
Mossen						niet		1997-2007
Korstmossen						redelijk	51-100%	1992-2007
Paddestoelen						slecht		1992-2007
Zoogdieren	1	1		1		slecht	0%	1997-2007
Broedvogels			1		1	slecht	0%	1996-2007
Watervogels						goed	0%	96/97-06/07
Reptielen						niet		1992-2007
Amfibieën	1					slecht		1992-2007
Vissen						niet		1992-2007
Dagvlinders						slecht		1998-2008
Nachtvlinders						niet		1980-2008
Libellen						niet		1993-2007
Sprinkhanen						niet		1993-2007
Overige ongewervelden						niet		1993-2007

Bijlage 2 Wet en regelgeving

Flora- en faunawet *(Bron: Ministerie van LNV)*

De soortbescherming is in Nederland vastgelegd in de Flora- en faunawet (FFwet). Los van de zorgplicht (Art. 2), die inhoudt dat zorgvuldig moet worden omgesprongen met alle dieren en planten, zijn ongeveer 500 soorten specifiek door de FFwet beschermd. Dat is circa anderhalf procent van de soorten die in Nederland voorkomen. Doel van de wet is er zorg voor te dragen dat de gunstige staat van instandhouding van soorten niet in gevaar komt.

In de Flora- en faunawet zijn lijsten samengesteld van soorten die binnen de Nederlandse wet- en regelgeving een beschermde status genieten. Met name de artikelen 2, 8, 9, 10 en 11 van deze wet hebben directe gevolgen voor de wijze waarop en de mate waarin planologische ingrepen, maatregelen en feitelijke werkzaamheden invloed mogen hebben op de beschermde soorten.

Sinds de inwerkingtreding van de AMvB Art. 75 van de FFwet in februari 2005 is het niet meer altijd nodig een ontheffing te hebben voor het uitvoeren van werkzaamheden. Of dat nodig is hangt af van de soorten die het betreft en de mate van bescherming die zij genieten. De zorgplicht uit artikel twee blijft echter altijd van toepassing op alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving. Voor de soorten van FFlijst 1 is geen ontheffing nodig. Voor de soorten van FFlijst 2 geldt dat moet worden gewerkt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Indien er geen goedgekeurde gedragscode voorhanden is zijn ook de soorten uit FFlijst 2 ontheffingsplichtig. Voor soorten van FFlijst 3 moet altijd ontheffing worden aangevraagd. Behalve voor beschermde soorten, geldt deze indeling ook voor hun vaste rust- en verblijfplaatsen.

Door een recente wijziging in de wetgeving (augustus 2009) is het voor soorten van de Habitatrichtlijn (b.v. vleermuizen) en voor vogels niet meer mogelijk een ontheffing te verkrijgen voor ruimtelijke inrichting of ontwikkelingen. Daarnaast geldt voor vogels dat een ontheffing in het kader van belang "dwingende reden groot openbaar belang" eveneens niet meer mogelijk is.

Natuurbeschermingswet 1998 *(Bron: Ministerie van LNV)*

De Natuurbeschermingswet regelt de bescherming van gebieden die als staats- of beschermd natuurmonument zijn aangewezen. Deze juridische status geeft extra bescherming aan bijzonder waardevolle en kwetsbare natuurgebieden. Het belangrijkste onderdeel van de wet is dat er een aparte vergunning nodig is voor activiteiten die mogelijk schadelijk zijn voor het natuurmonument. Het maakt daarbij niet uit waar die activiteiten plaatsvinden, dat kan zowel binnen als buiten het natuurgebied zijn (de zogenaamde 'externe werking'). Op dit moment is ongeveer 300.000 ha natuurgebied aangewezen als staats- of beschermd natuurmonument.

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet (Nb) 1998 in werking getreden. Daarmee voldoet Nederland aan de eisen van de Europese natuurwetgeving. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura-2000 gebieden. Hieronder vallen de speciale beschermingszones volgens de Vogel- en Habitatrichtlijn, gebieden die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), beschermde natuurmonumenten en staatsnatuurmonumenten.

Een belangrijk onderdeel van de nieuwe Nb-wet is dat er geen vergunning gegeven mag worden voor handelingen of projecten die schadelijk kunnen zijn voor de kwaliteit van de habitats van soorten

waarvoor een gebied is aangewezen. Wanneer niet op voorhand uitgesloten kan worden dat er schadelijke effecten kunnen optreden, dan dient de initiatiefnemer een 'passende beoordeling' te maken. Dat betekent een onderzoek naar alle aspecten van het project en welke gevolgen die kunnen hebben voor datgene wat bescherming geniet. Het bevoegd gezag (in de meeste gevallen is dat Gedeputeerde Staten) dient aan de hand van deze beoordeling zekerheid te verkrijgen dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast. Kan die zekerheid niet verkregen worden, dan mag er geen vergunning verleend worden.

Ecologische Hoofdstructuur *(Bron: Ministerie van LNV)*

De term 'Ecologische Hoofd Structuur' (EHS) werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. De EHS is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur (plant en dier) in feite voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat de natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

De EHS bestaat uit:

- Bestaande natuurgebieden, reservaten en natuurontwikkelingsgebieden en robuuste verbindingen.
- Landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheersgebieden).
- Grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

De EHS moet in 2018 klaar zijn. Kleinere natuurgebieden, kleine bosjes, sloten, rietkragen et cetera maken geen deel uit van de EHS, maar dragen uiteraard wel bij aan de natuurkwaliteit van stad en platteland. Het Rijk gaat ervan uit dat deze in voldoende mate door andere partijen (gemeente, waterschappen, grondeigenaren e.d.) worden beschermd. Het Rijk heeft hiervoor een kwaliteitsimpuls voor het landschap opgezet.